

Şura'da öğretmen davası ve halk eğitimi meselesi

--- II ---

Yazan

Prof. Tayyib GÖKBİLGİN

ŞURAYA sunulan tebliğlerden ve çeşitli komisyon çalışmalarından iyice anlaşılıyordu ki, milli eğitim faaliyetlerinin istenilen, özlenen bir tempo ve istikamette yürümesinin, verimli sonuçlar alınabilmesinin birinci ve başlıca şartı üstün vasıflı, ülkücü ve vazifesinde tam bir başarı gösteren öğretmen unsurudur. Gerçi, memleketin bütün inkılap hareketlerinde Türk öğretmeni daima birinci derecede rol almış, bu fedakar zümrenin toplumun ilerlemesi yolunda yaptıkları telkinleri milletimize rehber olmuştur. Ancak son yıllarda öğretmen yokluğu diye mühim bir problem ile karşılaşmak, vekil öğretmen veya ağır hayat şartlarının etkisi altında bunalmış zoraki öğretmen, milli eğitim sahamızda daima bir şikayet ve ıstırap konusu olmuştur ve olmaktadır.

Bu mesele üzerine gerek Şura hazırlıkları sırasında, gerek Şura çalışmaları esnasında eğilen yetkililer şu noktaları tesbit etmiş ve her öğretmenin, evvela, şahsiyet ve karakter sahibi, mesleğin değerine inanmış ülkücü ve kendini meslekte hizmete vakfetmiş bulunmasını, ikinci olarak, genel kültür ve meslek bilgilerinin üstün olmasını, üçüncüsü, intisap ettiği öğretim kolunda iyi yetişmiş bulunmasını ve nihayet, mesleki formasyon bakımından eğitim ve öğretim bilgileri ve uygulamaları ile cihazlanmış olmasını amaç tanımış ve bu hususta ittifak etmişlerdir. Şüphesiz ki, öğretmen yetiştirmenin çeşitli kaynakları arasında iyi bir düzen, ıslahat hareketlerine teşebbüs başta gelen bir tedbir olarak düşünülür. İlk, orta, yüksek okul öğretmeni yetiştirme işlerindeki türlü eksikleri ve aksaklıkları giderme meselesi ön planda hatıra gelir. Ancak bütün dertlerin başında, öğretmenliğin cazip bir meslek olup olamaması keyfiyeti, toplum hayatımızda en kabiliyetli, en üstün vasıflı ve idealist zümrenin bu sahaya toplanıp toplanamayacağı meselesi düşünülebilir. Bu konuda en önemli nokta, cemiyetimizin, vazifesini büyük bir dikkat ve hassasiyetle ifa eden, bilgisi, vukufu çalışması sayesinde tam bir başarı gösteren öğretmenin şeref ve mevkiini yüksek bir derecede tutmayı, onun medeni ihtiyaçlarını karşılamayı bir borç telakki etmesidir. Bununla beraber öğretmenlik mesleğinde bulunabilecek en büyük cazibenin, içimizdeki inancımız, milletimize ve öğrencilerimize karşı temsil ettiğimiz ülkücü ruh olduğu da muhakkaktır.

Halk eğitimi konusu da Yedinci Milli Eğitim Şurasının meşgul olduğu ve türlü yönlerini inceleyip hal çareleri ve tedbirler aradığı çok önemli bir mesele idi. Bilindiği gibi, halk eğitiminden umumiyetle anlaşılan mana şudur;

Yurttaşların çalışma gücünü artırmak, yaşayış seviyesini yükseltmek, milli ve insanlık meziyetlerini geliştirmek gayesi ile okul eğitimi dışında yapılan eğitim ve öğretim çalışmaları.

Bu amaçları gerçekleştirmek elbette devamlı, programlı ve kesif bir çalışmaya ihtiyaç gösterir ve bu hedefe ulaşmak için türlü yollardan yürümek, çeşitli vasitalardan

faydalanmak lazımdır. En mühim mesele, vatandaşa ihtiyaçlarını sezdirerek kendilerine öğrenme, daha ileri ve daha iyi bir hayat seviyesine ulaşma isteği uyandırmak, fert ve toplum yaşayışının türlü problemlerini kavramlarına yardım ve kılavuzluk etmek noktalarında toplanmaktadır. Bunun için de halka boş zamanlarını faydalı ve güzel bir şekilde kullanma yollarını göstermek, bu hususta onları güzel itiyatlara malik kimseler haline getirmeyi başarmak gerekmektedir. Halk eğitimi, yani yurttaşı okul eğitimi dışında veya onun yanında, aydın, anlayışlı, ve daha yapıcı, istihsal hayatında daha üstün niteliğe yükseltmek işi resmi ve özel müesseselere, her sınıf ve meslekten münevver zümreye, bütün ülkücü Türk aydınına terettüp eden bir vazifedir. Bu ruh ve anlayış, bu şuur cemiyetimize hakim olmadıkça, devamlı gayret, feragat ve fedakarlık istiyen bu hayati davanın halli için büyük bir heyecan, hassasiyet ve ülkü duyulmadıkça, şu son senelerin yetersiz ve kısır çabalarından da anlaşılacağı veçhile, halk eğitimi, daima halli gereken ve gelecek nesilleri de meşgul edecek bir konu olarak kalacaktır.